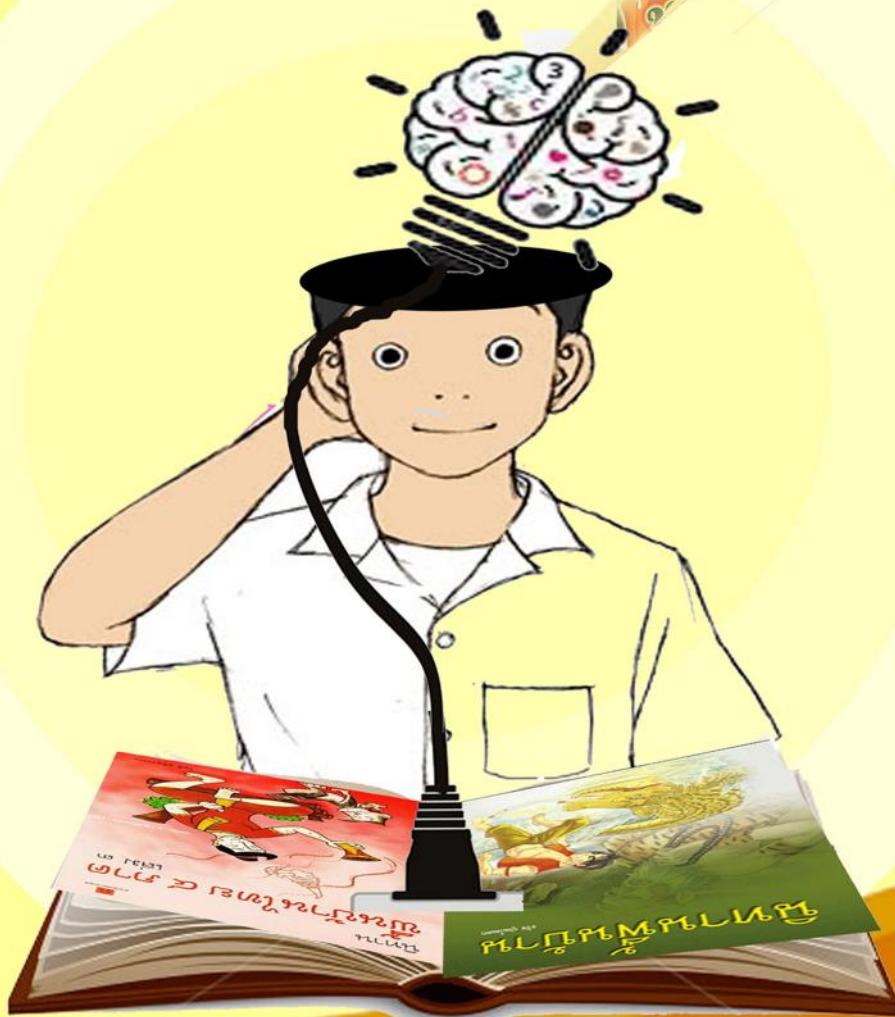

ົວດກຣມແບບຝຶກພ້າມທາກເອຸນ ຄິດ ວິໄຈວຽກກນກຣມ
ວາຍລູ້ກາງຊາ ໄກສ ຮະຫຼວງ ກຕອອນ ຮະຕັບໜ້າເນື່ອຍໝັ້ນຄືການປີກ

ເລີ່ມຖື່ງ

ພ້ອນທາກການ ຄິດ ວິໄຈຮາຍໝັ້ນການ

ນາງໂລດລູ້ວິມໄລ ໂພື້ຕີ
ຕຳແໜ່ງ ດັບ ວິໄຈຮາຍໝັ້ນ ດັບ ວິໄຈຮາຍໝັ້ນ
ໂຮງເຮືອນການ ອ.ການ ອ.ການ ອ.ການ

คำนำ

แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เป็นแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ได้เกิดการเรียนรู้และฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนจากง่ายไปยาก โดยมีเนื้อหาสาระสอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ที่มุ่งเน้นให้ นักเรียนฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และถ่ายทอดการอ่านได้อย่างเป็นขั้นตอน เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ วรรณกรรมชุดนี้อย่างเพลิดเพลินใจ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการเรียนและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงเป็นการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง อีกทั้งครูผู้สอนยังสามารถนำแบบฝึกทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ วรรณกรรมชุดนี้ ไปใช้ทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนแล้ว และใช้สอนซ้อมเสริมแก่นักเรียนที่มีความบกพร่อง ในทักษะการอ่านได้อีกด้วย

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.มารศรี สอทิพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้คำแนะนำในการสร้างแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรมจนสำเร็จ ได้นำไปใช้กับนักเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ นักเรียนเกิดทักษะและเอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจได้เป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวสุวิมล โพธิ์ศิริ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
คำชี้แจงสำหรับการใช้ชุดกิจกรรมแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม ๑	๑
คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน	๒
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน	๔
สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัด	๕
เกมฝึกสมองประลองทักษะการคิด	๑๐
ใบความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับนิทาน	๑๑
กรอบกิจกรรม	
แบบฝึกทักษะ สรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยแง่มุม	๑๔
แบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ	๑๕
แบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	๑๖
แบบฝึกทักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด	๑๗
แบบฝึกทักษะที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์	๒๐
แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน	๒๑
บรรณานุกรม	๒๖
ภาคผนวก	๒๗
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน เรื่อง การอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน	๒๘
เฉลยเกมกระตุ้นกระบวนการคิด ฟิตก่อนฝึกทักษะ	๒๙
เฉลยแบบฝึกทักษะสรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยแง่มุม	๓๐
เคล็ดลับการให้คะแนนแบบฝึกทักษะสรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยแง่มุม	๓๑
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ	๓๒
เคล็ดลับการให้คะแนน แบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ	๓๓

สารบัญต่อ

เรื่อง	หน้า
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	๓๔
เกณฑ์การให้คะแนน แบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	๓๕
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด	๓๖
เกณฑ์การให้คะแนน แบบฝึกทักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด	๓๗
เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์	๓๘
เกณฑ์การให้คะแนน แบบฝึกทักษะที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์	๓๙

คำชี้แจงสำหรับการใช้แบบฝึกทักษะ

พัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม

แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เป็นชุดกิจกรรมฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ การอ่าน คิด วิเคราะห์เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนานักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการอ่าน คิดอย่างเป็นระบบ คิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการไตร่ตรอง มองการณ์ไกล และสามารถนำความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรมเล่มนี้ ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ ทั้งหมด ๖ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ข่าว

เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน

เล่มที่ ๓ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์บทร้อยกรอง

เล่มที่ ๔ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์บทความ

เล่มที่ ๕ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์เรื่องสั้น

เล่มที่ ๖ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์โฆษณา

แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม ทั้ง ๖ เล่มนี้ เป็นแบบฝึกเสริมทักษะที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกทักษะร่วมกันเป็นกลุ่ม ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีพัฒนาการคิด ๖ ระดับ ได้แก่ ระดับความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการนำเอ้าไปใช้ ระดับการวิเคราะห์ ระดับการสังเคราะห์ และระดับการประเมินค่า โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ทั้ง ๖ เล่ม ให้นักเรียนศึกษาอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ฝึกการอ่าน คิด วิเคราะห์ตามลำดับ ได้แก่ การฝึกจับใจความ การฝึกวินิจฉัยปัญหา การฝึกอ่านเพื่อพัฒนาความคิด และการฝึกอ่าน คิด วิเคราะห์ นักเรียนจะเกิดความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ใน การอ่าน คิด วิเคราะห์

นอกจากนี้ นักเรียนยังได้รับความเพลิดเพลินจากการบูรณาการอ่านวรรณกรรมทั้ง ๖ รูปแบบ ได้แก่ ข่าว นิทาน ร้อยกรอง บทความ เรื่องสั้นและโฆษณา นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

คำชี้แจงสำหรับครูผู้สอน

แบบฝึกทักษะ พัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรมชุดนี้ ใช้เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

๑. ครูแจกแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน ให้นักเรียนทุกคน
๒. ครูชี้แจงการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน ให้นักเรียนฟังก่อนลงมือศึกษา
๓. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน โดยนักเรียนจะต้องไม่ดูเฉลยก่อนเพื่อฝึกความซื่อสัตย์ สุจริตแก่ตนเองและผู้อื่น
๔. ครูให้นักเรียนเตรียมความพร้อมก่อนฝึกทักษะ โดยการเล่นเกมเกมฝึกสมองประลองทักษะการคิดแล้วเฉลยเกม จึงให้นักเรียนเริ่มศึกษาและทำกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในใบความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน
๕. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ สรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยากรณ์ โดยสรุปความคิดจาก การศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน นำเสนอในรูปแบบของแผนผังไวยากรณ์ (WEB DIAGRAM) โดยนักเรียนจะต้องไม่ดูเฉลยก่อน
๖. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน โดยนักเรียนจะต้องไม่ดูเฉลย ก่อนครูทำการเฉลยแบบฝึกทักษะทั้ง ๔ แบบฝึกทักษะ
๗. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยนักเรียนจะต้องไม่ดูเฉลยก่อนครูทำการเฉลย เพื่อฝึกความซื่อสัตย์สุจริตแก่ตนเองและผู้อื่น
๘. ครูตรวจแบบฝึกทักษะและเฉลยคำตอบของแบบฝึกทักษะ สรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยากรณ์ แบบฝึกพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน แล้วทำการบันทึกผล
๙. ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้และบันทึกผลการสังเกต
๑๐. ครูแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบ และชี้แจงนักเรียนพร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนเพิ่มเติม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

แบบฝึกทักษะ พัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน ชุดนี้ ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียน ท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ศึกษาภ่องลงมือปฏิบัติกิจกรรม

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจง การใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วินิจฉัยวรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน
๒. นักเรียนรับแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วินิจฉัยวรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน
๓. นักเรียนเริ่มทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาว่า นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ กียงกับการอ่าน คิด วิเคราะห์มากน้อยเพียงใด
๔. ให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรม จากแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน
๕. นักเรียนศึกษาแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน ด้วยความตั้งใจในการศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจตั้งแต่หน้าแรกถึง หน้าสุดท้ายตามลำดับโดยไม่ข้ามขั้นตอน
๖. เมื่อพบคำชี้แจงหรือคำถามในแต่ละกิจกรรม ให้นักเรียนอ่านให้เข้าใจและทำกิจกรรมด้วยความรอบคอบ
๗. ส่งผลงานการทำกิจกรรมการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน เพื่อให้ครูตรวจความถูกต้องและทำการบันทึกผล
๘. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้นทุกกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนจัดเก็บอุปกรณ์การเรียนให้เรียบร้อย
๙. เมื่อนักเรียนทุกคนทำกิจกรรมครบถ้วนกิจกรรมแล้ว ให้นักเรียนดำเนินการทำแบบทดสอบหลังเรียน จากแบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์วรรณกรรม เล่ม ๒ เรื่อง แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน ด้วยความตั้งใจและซื่อสัตย์
๑๐. รับฟังผลคะแนน คำชมเชยและคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู
๑๑. ในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกรอบ นักเรียนควรให้ความร่วมมือ ตั้งใจในการทำกิจกรรมและ มีความตรงต่อเวลา

แบบทดสอบก่อนเรียน

พัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ ๒ ฉบับนี้ ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ ก่อนการฝึกทักษะ เรื่องพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ ๕ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ ขอลด ๑ คะแนน ใช้เวลาทดสอบ ๒๐ นาที
๒. ให้นักเรียนอ่านคำตามและคำตอบให้ชัดเจน และเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว นำไปตอบลงในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่องตัวเลือกที่ต้องการ
๓. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ และส่งกระดาษคำตอบเมื่อหมดเวลาทำแบบทดสอบทันที

อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๕

“จำไว้นะลูกจ้า ตากับยายเป็นผู้มีพระคุณ” ส่วนตากับယายนั้น ก็เฝ้าดูแม่ไก่และลูกไก่น้อยที่อยู่คลอเคลียแม้มีลมห่างด้วยความเอ็นดู

วันหนึ่ง มีเหยี่ยวตัวหนึ่งโฉบบินอยู่กลางเวหา แม่ไก่และลูกไก่เห็นต่างหากันชุลมุนวิ่งหนีลินลาน เจ้าเหยี่ยวบินถลางมาหวังจะโฉบจับไก่ไปเป็นอาหาร แต่ตаяายเห็นเข้า ความไม่คานไม่เหลี่ยวนานเวลา แม่ไก่และลูกไก่ปลอดภัยรู้สึกซาบซึ้งบุญคุณของตากับยายเป็นอย่างมาก ที่ช่วยชีวิตมันไว้ ให้รอดพ้นจากอันตราย

อยู่ม้วนหนึ่ง ได้มีพระธุดงค์มาปักก烙 อยู่ริมเชิงเขา ตากับยายจึงเข้าไปนมัสการ และตั้งใจว่าจะทำอาหารไปถวาย เมื่อคันดูในเสบียงอาหาร ในครัวก็ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ตากับยาย สองสารพระมาก เกรงว่าจะอดอาหาร เพราะในระยะนี้มีบ้านของตากับยายเพียงหลังเดียว ตากับยายจึงปรึกษาภิกษุว่าจะต้องช่วยแม่ไก่แล้วทำอาหารถวายพระ ตากับยายรู้สึกเศร้าใจมาก

ที่ชายป่าแห่งหนึ่งไม่ไกลจากเชิงเขา

ตากับยายปลูกกระทอมอาศัยอยู่กันตามลำพัง มีอาชีพเก็บผักและของป่าไปขายให้พอเลี้ยงชีพ ตากับยายเลี้ยงไก่ตัวหนึ่งไว้กินไข่ ต่อมามาแม่ไก่ออกไข่ แล้วฟักออกมานเป็นลูกไก่ตัวน้อยๆ น่ารัก ๗ ตัว ตากับยายนั้น เลี้ยงดูและเมตตาให้อาหาร กับแม่ไก่และลูกไก่ตามกำลัง บ้างให้ข้าวเปลือก บางคราให้เป็นอาหาร แม่ไก่บอกลูกไก่ทั้ง ๗ ว่า

ด้วยความรักและสงสารแม่ไก่กับลูกไก่ที่ต้องกลายเป็นลูกกำพร้า แม่ไก่ที่กำลังหากลูกไก่นอนอยู่ ได้ยินดังนั้น จึงตัดสินใจยอมสละชีวิต เพื่อตอบแทนบุญคุณของตา กับยาย แม่ไก่จึงบอกลูกว่า “ลูกเลี่ยง วันรุ่งแม่ก็ต้องตายแล้ว แม่จะต้องตอบแทนบุญคุณตา กับยาย ที่ชูเบี้ยงมาตั้งแต่ยังเป็นลูกเจี๊ยบ” ลูกไก่ทั้ง ๗ ได้ยินดังนั้น ก็ร้องให้ชูบอกแม่แน่นขึ้น แม่ไก่ร้องให้สะอื้น ส่งเสียงลูกต่อไปว่า “ลูกๆ ทั้ง ๗ ตัว ต้องรักกันสามัคคีกัน

น้องจิตต้องเข้าฟังพี่ใหญ่” แล้วแม่ไก่ก็อดลูกน้อยร้องให้หงค์คืน จนกระทั้งหลบไป เข้ามีดวันรุ่งขึ้น ตามคำสอนทำอาหาร ตาจึงเชือดแม่ไก่เอาไปทำแกง เมื่อตากับยายก่อไฟเตรียมประกอบอาหารทันใดนั้น ตากับยายก็ต้องตกตะลึง จนร้องไม่ออกเมื่อเห็นลูกไก่ทั้ง ๗ ตัว กระโดดเข้ากองไฟ ตามตามแม่ไก่ไป

เหตุนานาฟ้า ต่างก็ทราบซึ้งในความกตัญญูของแม่ไก่ และลูกไก่ จึงได้รับลูกไก่ทั้ง ๗ ตัว ไปอยู่บนฟากฟ้า มีแสงระยับ เป็นประกาย ที่ทำให้ลูกไก่ทั้ง ๗ ได้เปิดเป็น “ดาวลูกไก่” หรือที่เรียกว่ากลุ่มดาวฤกษ์ ๗ ดวง ชื่อ “กัตติกา” บนห้องฟ้า ค่อยประกาศถึงความดี ที่มีความรัก และความสามัคคีของพี่น้อง ทั้ง ๗ นั่นเอง

๑. นิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่ จัดเป็นนิทานประเภทใด

ก. เทพนิยาย

ข. นิทานปรัมปรา

ค. นิทานเรื่องสัตว์

ง. ตำนานหรือนิทานห้องถิน

๒. เหตุใดลูกไก่จึงถึงแก่ความตาย

ก. มีความรักและกตัญญูต่อแม่ไก่

ข. ต้องการตอบแทนบุญคุณของตากับยาย

ค. แสดงความกล้าหาญในการช่วยชีวิตแม่ไก่

ง. ต้องการสละชีวิตตนเองเพื่อเป็นอาหารให้ตากับยายถวายพระ

๓. ก่อนตายแม่ไก่สอนลูกไก่ให้มีคุณธรรมในข้อใด

ก. ความสามัคคี

ข. ความกตัญญูต่ำที่

ค. ความซื่อสัตย์สุจริต

ง. ความขยันหมั่นเพียร

๔. พฤติกรรมของแม่ไก่และลูกไก่สอดคล้องกับค่านิยมไทย ๑๒ ประการ ข้อใด

- ก. คิดอะไรให้ส่วนรวม
- ข. กตัญญูพ่อแม่สุดหัวใจ
- ค. รักษาวัฒนธรรมประจำชาติ
- ง. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

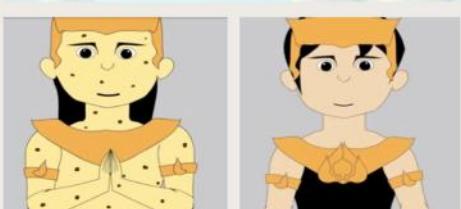
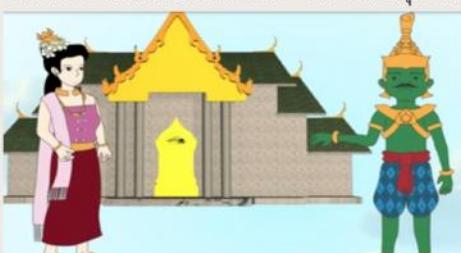
๕. จากนิทานเรื่อง ดาวลูกไก่ แม่ไก่และลูกไก่มีลักษณะอย่างไรที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

- ก. มีความขยันในการหา กิน
- ข. มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
- ค. มีความฉลาดในการคิดตัดสินใจ
- ง. มีความมุ่งมั่นในการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด

อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๑๐

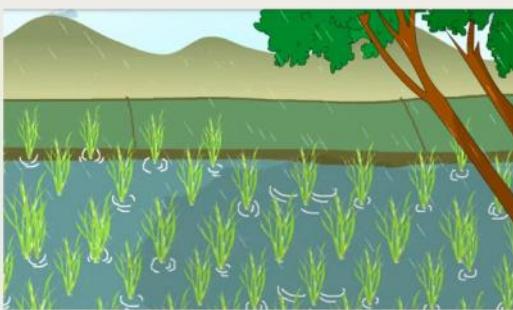
เข่น มีถันเต่งตึงกลมงาม มาเป็นแม่เลี้ยงนางนมแก่พระกุมาร เมื่อพระกุมารเริญวัยเติบใหญ่เป็นหนุ่ม ก็คิดอยาจจะได้คุ้ครองและอยากได้ปราสาทเสาเดียวไว้เป็นที่ประทับ จึงเข้าเฝ้าและทูลขอให้พระบิดาช่วย ฝ่ายบิดาเห็นว่าพระโอรสของตนมีรูปร่างผิดแยกแตกต่างไปจากคนทั่วไป คงไม่มีหูยิงได้โปรดนานจะได้เป็นคุ้ครอง จึงทรงบอกให้พระกุมารเลิกล้มความคิดเข่นนั้นเสีย โดยให้เหตุผลว่าพระกุมารมีรูปร่างอปักษณ์ ทำให้พระกุมารเสียพระทัยยิ่งนัก

พระนางแก้วเทวี มเหศีแห่งพญาเอกราชเจ้าเมืองอินทปัตน์คร ได้ประสูติพระโอรส ซึ่งมีผิวพรรณเหลืองอร่ามดังทองคำ แต่ว่ามีผิวน้ำดูดุดัน คางคก และในวันที่พระกุมารประสูติ เกิดอัศจรรย์ขึ้นบนพื้นโลก ฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ลมพายุพัดต้นไม้ หักล้มระềnระนาด เสียงดังสนั่นหวั่นไหวราวกับว่าโลกจะถล่มทลาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของผู้มีบุญลงมาเกิด พระยาเอกราชได้จัดหาหภูยิงสาวที่มีลักษณะดี

ต่อมานอกกลางดึกสังัดของคืนวันหนึ่ง พระกุมารจึงตั้งจิตอธิษฐานว่า ถ้าตนเคยได้สร้างสมบุญบารมีมา ก็ขอให้สำเร็จดังความปรารถนาด้วยเกิด ด้วยแรงอธิษฐานทำให้บันทึกมพลศิลาอาสน์ ซึ่งเป็นที่ประทับนั่งของพระอินทร์ เกิดแข็งกระด้างขึ้น พระอินทร์จึงลงมานเรนริตปราสาทเสาเดียวอันงาม หาที่เบรียบไม่ได้ พร้อมด้วยข้าทาสบริวารเครื่องอุปโภค บริโภค ซึ่งล้วนแล้วไปด้วยทิพย์ปานประหนึ่งเมืองสารรค และยังได้พานางแก้วจากอุดรกรุทวีปมามอบให้เป็นคุ้ครอง ก่อนจากได้เนรมิตพระกุมารให้เป็นชายหนุ่มรูปงาม พญาเอกราชเห็นประจักษ์ในบุญบารมีของลูก จึงยกราชสมบัติบ้านเมืองให้ครอบครอง

เมื่อพระกุราได้ครองราชย์แล้ว เจ้าเมืองทั้งหลายในชุมพูห์วีปต่างก็มาขออยู่ภายใต้ร่มบารมี แม้พวกพญาครุฑ พญานาค พญาแหงส เหล่าสัตว์น้อยใหญ่ เช่น ช้าง ม้า เสือ สิงห์ กระทิ่ง แรด ลงไประถึง กบ เขี้ยด อึงอ่าง คงคอก ผึ้ง ต่อ แตน مد ปลาดุก ต่างก็พากันมาถวายตัวเป็นบริวารจนหมดสิ้น ทำความไม่เพ้อใจให้พญาแณนเป็นยิ่งนัก พญาแณนจึงไม่ยอมให้พวกพญาครุฑลงเล่นน้ำ เป็นเหตุให้แห้งแล้ง ฝนไม่ตกลงมา焉ังโลกมนุษย์เป็นเวลาหลายปี ทำให้พืชพันธุ์รุกรุณภัยหาร เหี่ยวเฉาตาย มนุษย์และเหล่าสัตว์ต่างพากันเดือดร้อน จึงไปทูลให้พญาคันคากทราบ พญาคันคากจึงไปยังเมืองบادาลตามพวກนาคดู เมื่อรู้เหตุที่ทำให้ฝนแห้งแล้งแล้ว พญาคันคากจึงยกหัว อันประ glob ไปด้วยมนุษย์ และเหล่าสัตว์ทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกขึ้นไปทำสิกรรมกับพวกพญาแณน พญาคันคากกับพญาแณน ได้ต่อสู้กันด้วยอิทธิฤทธิ์ต่างๆ เมื่อพญาแณนเห็นว่า จะเอาชนะพญาคันคากด้วยฤทธิ์เดชไม่ได้ จึงห้าให้ชนช้าง ในที่สุดพญาคันคากชนะ จึงจับพญาแณนและให้พญาครุฑจับมัดไว้ พญาแณนจึงขอออมแพ้ และขอมอบบ้านเมืองให้ และสัญญาว่าจะส่งน้ำฝนลงมาให้ตามฤดูกาลดังเดิม และจะลงมาปลูกพันธุ์ข้าวทิพย์ลูกเท่ามะพร้าวให้ นับแต่นั้นมา พอถึงฤดูกาลทำนา ฝนก็ตกลงมา焉ังให้ความชุ่มชื้นแก่แผ่นดินเป็นประจำทุกปี

พญาคันคากปกครองบ้านเมืองด้วยหลักศพิธราชธรรม ถือศีลภารณะ สร้างบุญกุศล อยู่มีได้ขาด ทำให้ชาวประชารมเย็นเป็นสุขกันถ้วนหน้า พระองค์ทรงพระชนมายุได้แสนปีจึงสรวยมงคล หลังจากนั้นเป็นต้นมา ชาวโลกก็ได้อาศัยหนทางที่พระยาคันคากสร้างไว้ขึ้นไปเรียนอา เวทย์มนต์จากพวกพญาแณน เมื่อลังมา焉ังโลกแล้วก็ใช้ค่าอาคม ที่ตนเองเรียนมาจากครูบาอาจารย์เดียวกัน บรรณาการฟันกันล้มตายเป็นจำนวนมาก และพวกมนุษย์ยังพากันเกียจคร้านไม่เอาใจใส่ เรือกสวนไร่นา เมื่อข้าวกล้าที่พญาแณนปลูกไว้ตามที่สัญญา กับพญาคันคากสุกแก่เต็มที่แล้ว ก็ไม่พากันทำยุ่งชงไว้ใส่ มิหนำซ้ำ ยังพากันโกรธแค้นที่ให้เม็ดข้าวเท่าลูกมะพร้าว จึงช่วยกันสับพื้น จนแตกเป็นเม็ดเด็กเม็ดน้อย เม็ดข้าวจึงกลایเป็นเม็ดเด็กๆ ดังที่เห็นในปัจุบันนี้ จากนั้นมา ข้าวจึงไม่เกิดเอง มนุษย์ต้องห่วง ໄກ ปัก คำ จึงจะได้ข้าวมากิน

เมื่อพญาแณนเห็นชาวโลกจะเล่ายศีลธรรม ไม่ตั้งตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม พญาแณนจึงทำลายเส้นทางติดต่อระหว่าง ชาวโลกกับพวกพญาแณนเสีย นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ชาวโลกจึงไม่อาจขึ้นไปยังเมืองฟ้าพญาแณนได้อีก

๖. นิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่ จัดเป็นนิทานประเภทใด

- ก. เทพนิยาย
- ข. นิทานปรัมปรา
- ค. นิทานเรื่องสัตว์
- ง. ตำนานหรือนิทานท่องถิน

๗. สาเหตุประการแรกที่ทำให้ฝนไม่ตกลงมาจังโกลมนุษย์ สร้างความเดือดร้อนให้มนุษย์และสัตว์คือข้อใด

- ก. พญาเณรไม่ยอมลงเล่นน้ำ
- ข. พญาเณรต้องการลงโถมนุษย์ที่ลับเลียศีลธรรม
- ค. พญาเณรไม่บันดาลให้เกิดฝนจนกว่าจะมีการจัดปั้งไฟ
- ง. พญาเณรไม่พอใจที่เจ้าเมืองและสัตว์ต่างๆ ถวายตัวเป็นบริวารแก่พญาคันคากร

๘. สาเหตุที่ทำให้พญาคันคากรสามารถครอบชนะพญาเณรได้คือข้อใด

- ก. พญาคันคากรมีคุณธรรมสูงกว่าพญาเณร
- ข. พญาคันคากรมีกองหัพมากกว่าพญาเณร
- ค. พญาคันคากรมีอิทธิฤทธิ์มากกว่าพญาเณร
- ง. พญาคันคากรมีอาวุธวิเศษที่เหนือกว่าพญาเณร

๙. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคากร

- ก. ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ
- ข. บารมีสร้างได้ด้วยความเพียรในการบำเพ็ญตบะ
- ค. มนุษย์ไม่ควรยึดมั่นในทุกสิ่ง มนุษย์ทุกคนต้องเวียนว่ายตายเกิด
- ง. หลักธรรมเรื่องกฎแห่งกรรม ผู้กระทำการร้ายมีผลได้รับผลดีตอบแทน

๑๐. นิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคากร แฟงคติความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีใด

- ก. ประเพณีบุญบั้งไฟ
- ข. ประเพณีไหลเรือไฟ
- ค. ประเพณีแห่นางแมว
- ง. ประเพณีแห่เทียนพรรษา

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมาย ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน
๒. รูปแบบและคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน
๓. การอ่านนิทานพื้นบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้นักเรียนนิเคราะห์เนื้อหาและตอบคำถามจากการอ่านนิทานพื้นบ้านได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสรุปประเด็นความรู้จากการอ่านนิทานพื้นบ้านได้
๓. เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการอ่านนิทานพื้นบ้านได้

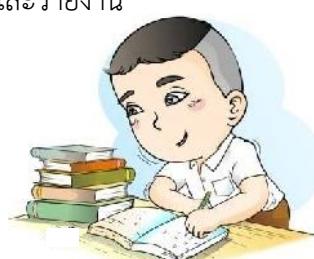
ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๓ วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่าน ในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๗ อ่านเรื่องต่างๆ และเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึก ย่อความ และรายงาน

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๘ สังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ

ท ๑.๑ ม.๔-๖/๙ มีมารยาทในการอ่าน

เกมฝึกสมองประลองทักษะการคิด

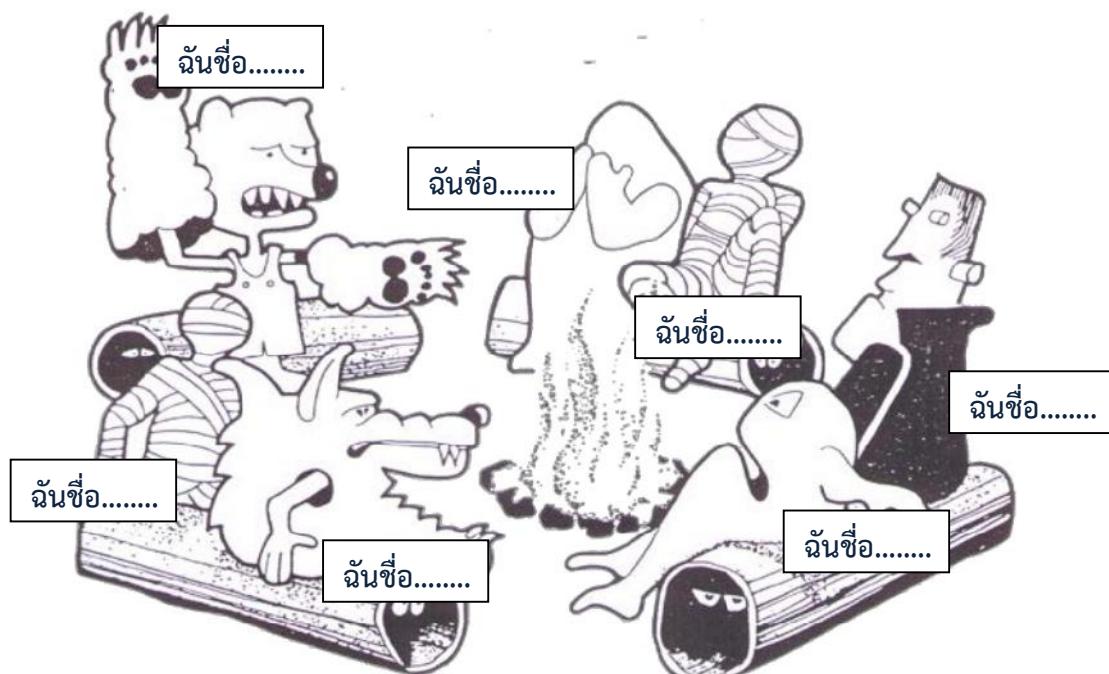
เกม “ตำแหน่งปริศนา”

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านรายละเอียดในสถานการณ์ที่ยกมา และตอบคำถามที่กำหนด โดยใช้เวลาในการทำกิจกรรม ๕ นาที

กลุ่มนักล่าสัตว์ ๗ คน กำลังนั่งรอบกองไฟในคืนหนึ่ง ขณะที่นั่งอยู่นั้น พากษาได้เล่าเรื่องสยองขวัญ น่าตื่นเต้น สมาชิกที่นั่งรอบกองไฟประกอบด้วย จิบ เจียบ จิว เจร แжен จิม และจุ่ม

คำถาม นักเรียนอ่านคำใบต่อไปนี้ และตอบคำถามว่าใครนั่งอยู่ในตำแหน่งใด และเขียนชื่อตัวละครให้ตรงกับตัวละครในเรื่อง

๑. เจียบพันผ้าหัวร่างกายนั่งติดกับจีวนอนไม่ตลอดเวลา พากษาหนั่งตรงกันข้ามกับจิม
๒. แженเอามือปิดหน้าอยู่ตลอดเวลา เขารอนั่งข้างจิม
๓. จิบนั่งติดกับจิมมากที่สุด โดยเขาหนังไกลกับจุ่ม
๔. เจรเป็นคนเล่าเรื่องผีให้เพื่อนๆ ทั้ง ๖ คนฟัง

ความหมายของนิทาน

ใบความรู้ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อ กันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีปูเสื่อ แต่ก็ มีอยู่ส่วนมากที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ และนอกจากนี้ยังอธิบายว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไป มีได้จริงใจ แสดงประวัติความเป็นมา จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งก็จะแทรกคติเพื่อสอนใจไปด้วย นิทานมีเช่นเรื่องเฉพาะเด็ก นิทานสำหรับผู้ใหญ่มีจำนวนมาก และเหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น

นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปูเสื่อที่เล่าสืบต่อกันมาหลายช่วงอายุคน เพื่อความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นคติเดือนใจ ช่วยอบรมบ่มนิสัย ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เนื้อเรื่องของนิทานเป็นเรื่องนานาชนิด อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ความรัก ความโกรธ เกลียด ริษยา อาذاต ตลอดจน หรือเรื่องแปลงประหลาดผิดปกติ ธรรมชาติ ตัวละครในเรื่องก็มีลักษณะต่างๆ กัน อาจเป็นคน สัตว์ เจ้าหญิง เจ้าชาย อมนุษย์ แม่เมด นางฟ้า แต่ให้มีความรู้สึกนักคิด พฤติกรรมต่างๆ เมื่อคนทั่วไป หรืออาจจะเหมือนที่เรารายกจะเป็น เมื่อนิทานตกไปอยู่ในท้องถินใดก็มีการปรับเนื้อเรื่องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของถินนั้น นิทานในแต่ละท้องถินจึงมีเนื้อเรื่องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือ สภาพความเป็นมนุษย์ อารมณ์ ความรู้สึกรัก เกลียด ความโถ่ ฉลาด ขบขัน อาذاตเด็น หรือทุกข์ สุข ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างไปบ้างตามสภาพแวดล้อมและอิทธิพลของวัฒนธรรมความเชื่อของแต่ละท้องถิน

กล่าวโดยสรุป นิทาน คือ เรื่องเล่าที่มนุษย์ยกเรื่องขึ้นด้วยภูมิปัญญา โดยส่วนใหญ่จะถ่ายทอดด้วยวิธี มุขปูเสื่อ เนื้อเรื่องมีหลากหลายและใช้เล่าเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ กัน ตามโอกาสและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิน

คำที่ใช้เรียนนิทานมีต่างๆ กันไป เช่น นิทานชาวบ้าน นิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมือง วรรณกรรม มุขปูเสื่อ เป็นต้น ในที่นี่จะใช้วานิทานพื้นบ้าน

ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านมีลักษณะเฉพาะที่เห็นเด่นชัด คือ เป็นเรื่องเล่าที่มีการดำเนินเรื่องอย่างง่ายๆ

โครงเรื่องไม่ซับซ้อน วิธีการที่เล่าก็เป็นไปอย่างง่ายๆ ตรงไปตรงมา มักจะเริ่มเรื่องโดยการกล่าวถึงตัวละคร สำคัญของเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นรุ่นพ่อ-แม่ของพระเอกหรือนางเอก แล้วดำเนินเรื่องไปตามเวลาปฏิทิน ตัวละคร เอกพบอุปสรรคปัญหา และก็ฟันฝ่าอุปสรรคหรือแก้ปัญหาลุล่วงไปจนจบเรื่อง ซึ่งมักจะจบแบบมีความสุข หรือ สุข-na-ภู-กรรม ถ้าเป็นนิทานคติ ก็มักจะจบลงว่า “นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า.....” ถ้าเป็นนิทานชาดก็จะบอกว่า ตัวละครสำคัญของเรื่องในชาติต่อไป ไปเกิดเป็นใครบ้าง ถ้าเป็นนิทานปริศนา ก็จะจบลงด้วยประโยชน์คำราม ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน สรุปได้ดังนี้

เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดា เป็นภาษาถ้อยแก้วไม่ใช้ถ้อยกรอง เล่ากันด้วยปากสืบทอดกันมาเป็น เวลาช้านาน และเมื่อการเขียนเจริญขึ้น ก็อาจมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมที่เคยเล่าด้วยปาก ไม่ปรากฏว่าผู้เล่า ดังเดิมเป็นใคร อ้างแต่ว่าเป็นของเก่าฟังมาจากผู้เล่า ซึ่งเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในอดีตอีกต่อหนึ่ง ผิดกับนิยาย สมัยใหม่ที่ทราบตัวผู้แต่ง แม้นิทานที่ปรากฏชื่อผู้แต่ง เช่น นิทานของกริมม์ ก็อ้างว่า เล่าตามเด็กนิทานที่มีมา แต่เดิมไม่ใช่ตนแต่งขึ้นเอง

นิทานที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถแบ่งอย่างกว้างๆ ได้ ๕ รูปแบบ ดังนี้

๑. ตำนานหรือนิทานห้องถิน มักเป็นเหตุการณ์เรื่องเดียว และเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นพื้นบ้านพื้นเมืองของคนแต่ละห้องถิน เช่น นิทานเกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โขคลาง เรื่องผี เรื่องไสยศาสตร์ นิทานเกี่ยวกับนักบวช นิทานวีรบุรุษ และ นิทานคติสอนใจ เป็นต้น

๒. นิทานปรัมปรา นิทานประเภทนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาว สมมุติว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง มักขึ้นต้น ด้วย กาลครั้งหนึ่ง หรือนานมาแล้ว เป็นเรื่องที่เล่าขึ้นเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ มักจบด้วยความสุข

๓. เทพนิยาย เป็นเรื่องที่มีตัวละครเป็นเทวดา นางฟ้า เจ้าป่าเจ้าเขาต่างๆ นักมีความสัมพันธ์กับ ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมต่างๆ หรือเป็นเรื่องที่เล่าขึ้นเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รอบตัว โดยผูกเป็นเรื่องสนุกสนานเหลือเชื่อ

๔. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นนิทานที่มีตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์ที่มีความคิด การกระทำ และพูดได้อย่าง มนุษย์ มักเป็นนิทานประเภทคติธรรม และนิทานเล่าข้าหรือนิทานเล่าไม่จบ

๕. นิทานขอบขั้น เป็นนิทานเรื่องสั้นๆ จุดสำคัญที่ว่ามีเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่างๆ อาจเป็นเรื่อง เกี่ยวกับความโน้ม การแก้เผ็ด ปฏิกิริยานี้หวพริบ หรือการผลัญญา

คุณค่าในนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านประทวัญในทุกๆ วัฒนธรรม มีทั้งความแตกต่าง หลากหลาย และความเหมือน มีความสำคัญในการเข้าถึงวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชน ทั้งนี้ จำแนกความสำคัญของนิทานพื้นบ้านได้เป็น ๓ ประการ

๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของนิทาน เช่น ความรู้เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ จริยธรรม ความเชื่อ ค่านิยม สภาพเศรษฐกิจ ภูมิประเทศ และถิ่นฐานบ้านเรือน ทั้งรูปแบบการเล่านิทานที่ใช้คำประพันธ์เข้ามาช่วย เช่น แหล่ง เทคน์ เสภา ยังสร้างความงามด้านรูปแบบอีกด้วยนี่เอง ดังนั้นหากเยาวชนได้เรียนรู้นิทานพื้นบ้านของตนจะเป็นช่องทางในการรู้ตนเอง สามารถอธิบายตนเองได้ รวมทั้งอาจจะบอกได้ถึงข้อดีและข้อจำกัดในวัฒนธรรมนั้นๆ ของตนได้

๒. ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ปกติแล้วผู้เล่านิทานมักเป็นผู้ใหญ่หรือผู้มีประสบการณ์ และผู้ฟังมักจะเป็นเด็กหรือมีประสบการณ์น้อยกว่า การเล่านิทานพื้นบ้านเป็นกิจกรรมที่ยังความชื่นชอบในผู้ฟังทุกหมู่ทุกเหล่า ปัจจุบันการเล่านิทานก็ยังมีอยู่ทั่วไป เพียงเปลี่ยนไปตามสถานการณ์หรือผู้ฟังเท่านั้น

๓. สอนหรือสอนแทรกศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม หรือให้คติเตือนใจ เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป นิทานสุภาษิต นิทานในศาสนาต่างๆ นิทานเหล่านี้ล้วนสอนให้ผู้ฟังได้ตระหนักรู้คุณธรรมที่พึงประสงค์ ทั้งทางโลกและทางธรรม เช่น สอนให้ไม่เห็นแก่ตัว สอนให้ยึดมั่นในพระผู้เป็นเจ้า สอนให้ระวังการใช้คำพูดกระตุ้นความเป็นวีรบุรุษ พัฒนาครรัทธาที่มีต่อศาสนา และเพื่อหลับหลีกความจำเจในชีวิตประจำวัน มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการให้การศึกษา ให้ความบันเทิง และเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่สังคม วัฒนธรรมแต่ละแห่งประสงค์

การอ่านนิทาน

๑. ให้นักเรียนฝึกอ่านอย่างรวดเร็ว โดยใช้วิธีการคาดเสียงจากช้ายไปขวา เพื่อพิจารณารายละเอียดของข้อความนิทานในแต่ละย่อหน้าอย่างคร่าวๆ

๒. พยายามตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถาม มีครอ ทำอะไรมีไน เมื่อไร เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร

๓. อ่านอย่างพิจารณา เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้

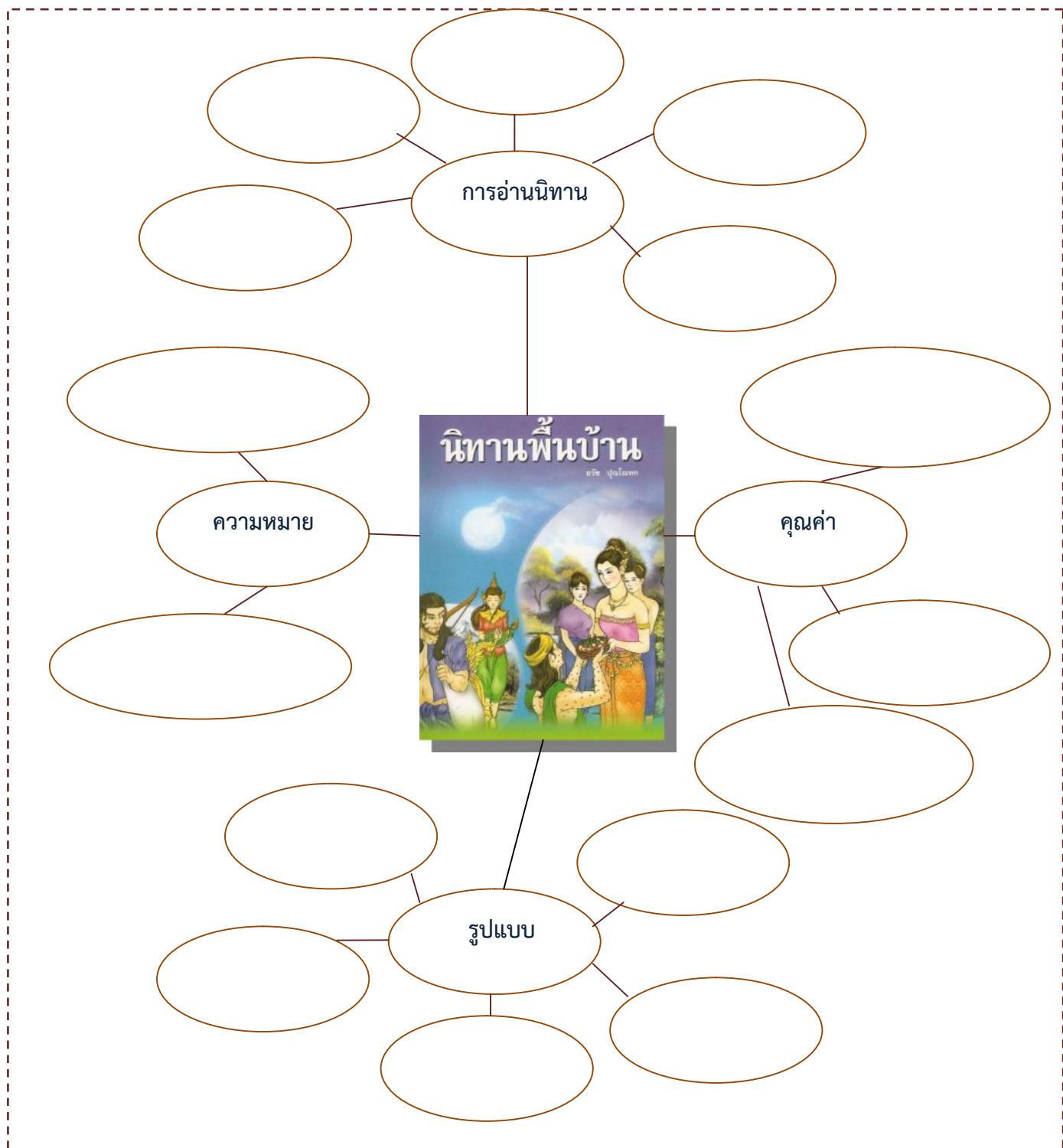
๔. สรุปเรื่องตามความเข้าใจโดยการเล่าเรื่อง หรือเขียนเรื่องย่อ

๕. วิเคราะห์ความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นคัดค้าน หรือสนับสนุนการกระทำของตัวละคร เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน

แบบฝึกทักษะ สรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไymengmum

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่านใบความรู้ เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน
เขียนเป็นแผนผังไymengmum (WEB DIAGRAM) โดยใช้เวลา ๑๕ นาที

แบบฝึกหัดภาษาที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง: ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

เมืองสุวรรณโคมคำหรือເອກີຕາ ອູ່ທາງທີສີໃຫ້ຂອງເມືອງ
ຫນອນແສ ມີພະຍາຂອມເປັນຝູ້ປົກຄອງ ມິນາງຈັນທີເປັນມະເສີ
ມີຮັດສາວສະບຸກນັ້ນໆ ຂຶ້ອໄວ່ຄໍາ ພຣະຍາຂອມນີ້ນ້ອງຫຍາສອງຄົນ
ໃຫ້ປົກຄອງເມືອງເຊີ່ຍເຫັນແລະເມືອງສີແກ້ວ ມີຫລານ ๓ ດົນ
ໃຫ້ປົກຄອງເມືອງຝ້າແດດ ເມືອງຫັກ ແລະເມືອງທອງ ນາງໄວ່ຄໍາອາຍຸໄດ້
๑๕ ປີ ມີຄວາມຈາກດັງໄປທີ່ທີ່ທີ່ຈະຈຳເປັນສົງເກະໂຫຼດ
ແທ່ງເມືອງພາໂພ ທ້າວພາແດງຈຶ່ງຂຶ້ມ້າແອບມາຫານາງໄວ່ຄໍາ ແລະໄດ້
ສົມຄຽກຄືຮ່ວມມື ແລ້ວສັງຫຼຸກນັ້ນວ່າຈະທຳພິຮີສູ່ຂອ ແລະ ແຕ່ງຈາກນັ້ນ

ມີເມືອງອີກແທ່ງໜີ້ນ້ຳຂໍອສົມຕັນາຄົມຫຼຸດ ມີສຸຫໂຣນາຄຄອງເມືອງ ມີໂອຣສີ່ວັກຄີ ສຸຫໂຣນາຄນີ້ອພຍພມາຈາກ
ຫນອນແສພະເພາະຜິດໃຈກັນກັບສຸວັນນາຄັ້ງເປັນສໍາຫັກ ເນື່ອມາຈາກການແປ່ງເນື່ອມັນ ຄື່ສຸຫໂຣນາຄໄມ່ພວໃຈເພຣະໄດ້ນ້ອຍ
ຄືດວ່າສຸວັນນາຄເລີ່ມໄມ່ຈີ່ອ ຈຶ່ງເກີດການທະເລາກັນເປັນສົງຄຣາມອັນຍິ່ງໃຫຍ່ ເດືອດຮັນຄື່ພຣະອິນທີ່ຕ້ອງສົ່ງເທັບບຸຕົຮ
ລົງນາໜ້ານີ້ສົກສໍາຄຣາມແລະເທັບບຸຕົຮໄດ້ແປ່ງເບື້ອໃຫ້ສອງອູ່ ຄື່ ສຸວັນນາຄປົກຄອງຝຶ່ງໄດ້ ສຸຫໂຣນາຄຄອງຝຶ່ງເໜື່ອ
ແລະທະວັນອົກໂດຍແປ່ງລົງໄປຈົດຝັ້ງທະເລ ນາຄທັງສອງຈຶ່ງຊຸດຄລອງຈາກຫອນແສລງສູ່ທະເລ ໂດຍສຸວັນນາຄຊຸດແມ່ນໜ້ານ່ານ
ຫຼືໂພຣະມີງ ຕັ້ງເມືອງນັ້ນທບ້ວີ ສ່ວນສຸຫໂຣນາຄຊຸດແມ່ນໜ້າໂທ ແລະຕັ້ງເມືອງສົມຕັນາຄົມຫຼຸດ

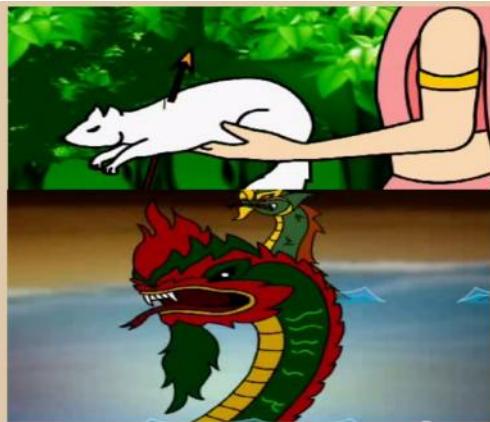

ທ້າວກັງຄີລູກໜ້າຍສຸຫໂຣນາຄ ໄດ້ແປ່ງກາຍມາຮ່ວມງານບຸນຍັບໆໄຟນີ້
ແລະຫລັງຮັກນາງໄວ່ຄໍາດ້ວຍເຫັນກັນ ແຕ່ໄມ່ມີອາກສເຂົາໄກລັນາງໄດ້ຈຶ່ງພກ
ເອົາຄວາມຮັກກັບໄປ ຄຣົນຄົງເມືອງສົມຕັນາຄົມຫຼຸດແລ້ວກີ່ໄມ່ເປັນອັນກິນ
ອັນນອນຈຶ່ງລາພ່ວເພື່ອຈະມາຫານາງໄວ່ຄໍາອີກ ທ້າວສຸຫໂຣນາຄໄດ້ໜ້າມໄວ້
ແຕ່ກີ່ໄມ່ສາມາດຈະຫັມປຣມາໄດ້

ຄຣົນຄົງກາງເດືອນທີ່ພຣະຍາຂອມຈະທຳບຸນຍັບໆໄຟ ຈຶ່ງມີບົກບຸນຢູ່ໄປຢັງ
ທ້າວເມືອງຕ່າງໆ ທີ່ເປັນບົກບຸນໃຫ້ທຳບັງໄຟໄປຮ່ວມຈຸດໃນການ ທ້າວພາແດງ
ໄມ່ໄດ້ຮັບໃບບົກບຸນ ແຕ່ໄດ້ທ່ານບໍ່ຈົ່ງຈັດບັງໄຟ່ມີນໍາໄປຮ່ວມບຸນດ້ວຍ ແລະ
ໄດ້ພັນງານໄວ່ຄໍາເປັນຄຣົນທີ່ ๒ ແລະໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບອ່າງດີ ໃນກາງຈຸດ
ບັງໄຟພຣະຍາຂອມໃໝ່ມີການພັນກັນວ່າ ຄ້າບັງໄຟຂອງໃຈຮະຈະໄດ້
ທ່ານພັນງານໄວ່ຄໍາເປັນຄຣົນທີ່ ๒ ແລະໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບອ່າງດີ ໃນກາງຈຸດ
ບັງໄຟພຣະຍາຂອມໃໝ່ມີການພັນກັນວ່າ ຄ້າບັງໄຟຂອງໃຈຮະຈະໄດ້
ທ່ານພັນງານໄວ່ຄໍາເປັນຄຣົນທີ່ ๒ ແລະໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບອ່າງດີ ໃນກາງຈຸດ
ບັງໄຟພຣະຍາຂອມໃໝ່ມີການພັນກັນວ່າ ຄ້າບັງໄຟຂອງໃຈຮະຈະໄດ້
ຄວາມຖຸກໆພຣະຍາຂອມຈະທຳບັງໄຟໄມ່ເຂົ້າ
ຄວາມຖຸກໆພຣະຍາຂອມຈະທຳບັງໄຟໄມ່ເຂົ້າ

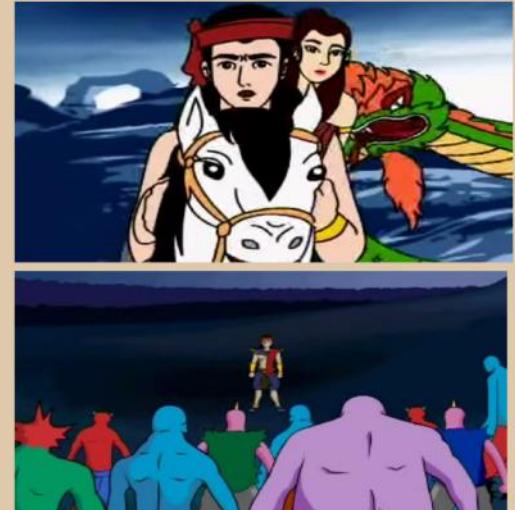

เมื่อมาถึงเมืองเอกธิตาแล้วท้าวังคีแปลงกายเป็นกระอกด่อน (กระอกเผือก) ส่วนบริวารก็แปลงเป็นสัตว์ต่างๆ กระอกด่อนวังคี แขวนกระดิ่งหองคำไว้ที่คอด้วย ได้ปีนป่ายกระโดดไปตามต้นไม้ ใกล้ปราสาทของนางไօ่คำ นางไօ่คำเห็นกระอกด่อนก็อยากได้จึงให้ ตามนายพرانม้าจับกระอกด่อน นายพرانได้ยังกระอกด่อน ทำให้กระอกด่อนตาย ก่อนตายกระอกด่อนได้อธิษฐานว่า "ขอให้ เนื้อของข้างเอี้ยวครัวร้อย แม่นพอกินแก่คนทั้งเมือง" ชาวเมืองก็ แบ่งเนื้อกิน ยกเว้นพวงแม่ม่าย

ฝ่ายบริวารของวังคีเห็นเจ้านายของตนเสียที่กีบกลับไปบอกท้าวสุทโรมนาค ท้าวสุทโรมนาคโกรธมากจึงเกณฑ์ พลันบห่มเพื่อถล่มเมืองพระยาขอม ใครกินเนื้อวังคีต้องเอาให้ตายหมด กองทัพพญาคจังมุ่งสู่เมืองพระยาขอมทันที วันนั้นเองท้าวผาแดงซึ่งรักนางไօ่คำจนทนอยู่ไม่ได้ จึงรีบขึ้nm้าบักสามจากเมืองพาโพงมาสู้เอกธิตา เมื่อมาถึง นางไօ่คำก็ต้อนรับด้วยความดีใจ พร้อมทั้งจัดอาหารมาเลี้ยง เมื่อท้าวผาแดงรู้ว่าเป็นเนื้อกระอกกีไม่กิน แล้วบอก นางไօ่คำว่ากระอกตัวนี้มีใช่กระอกธรรมดามันเป็นท้าวังคีแปลงตนมา ใครกินเนื้อกระอกแล้วบ้านเมืองจะถล่ม ถึงตาย พอตกลางคืนกองทัพพญาคก็มาถึงเมือง แผ่นปฐพิจึงถล่มโครมครามไปทั่ว

ท้าวผาแดงจึงให้นางไօ่คำเตรียมข้าวของบางสิ่งที่พ่อจะเอาไปได้ เช่น แหวน ชื่อง และกล่องประจำเมืองแล้วรีบขึ้nm้าช้อนห้ายตันเอง ควบม้าบักสามออกจากเมืองทันที พญาครู้ว่านางไօ่คำหนีไปจึง ติดตามไปติด ๆ แผ่นดินก็ถล่มไม่หยุด นางไօ่คำต้องโยนชื่องและกล่อง ทึ้ง สุดห้ายกโยนแหวนทึ้งเพราเข้าใจว่าพญาคตามมาอาสิ่งเหล่านี้ แต่พญาคก็ยังตามมาอีก ม้าบักสามก็หมดแรงลงทำให้พญาคตาม มาทัน แล้วอาหางเกี่ยวตัวนางไօ่คำลงมาจากหลังม้า ส่วนท้าวผาแดง ก็ควบม้าหนีต่อไปพญาคก็ตามไปอีก เพราะท้าวผาแดงมีแหวนของ นางไօ่คำติดตัวไปด้วย ท้าวผาแดงจึงทึ้งแหวนเสียตนเองจึงปลดภัย พญาคจึงอุ้มเอานางไօ่คำลงไปเมืองบادาล

ท้าวผาแดงกลับไปถึงเมืองพาโพงแล้วเสียใจที่สูญเสียคนรักไปต่อหน้าต่อตา จึงอธิษฐานต่อเทพยดาว่าจะขอ ตายเพื่อไปต่อสู้เอานางไօ่คำกลับคืนมา ว่าแล้วก็กลับใจตายบนปราสาทแล้วไปเป็นหัวหน้าผีได้นำกองทัพผี ไปสู้กับ พญาค ต่อสู้กันอยู่นานทำให้น้ำในบึงในหนองขุน ดินบนบกกลายเป็นฝุ่นคลบไปหมด ร้อนไปถึงพระอินทร์ต้องลง มาจับศีก ให้พวงผีกลับเมืองผีให้นาคกลับเมืองบادาล ส่วนนางไօ่คำให้อยู่ที่เมืองบادาลไปก่อน รอพระศรีอาริย์ มาตัดสินว่า ใครจะเป็นสามีที่แท้จริงของนาง ดังนั้นนางไօ่คำจึงรอที่เมืองบادาลจนกว่าจะถึงวันนั้น

อ่านนิทานสนุกดี มีสาระใช้ใหม่ค่ะ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านให้ถูกต้อง ใช้เวลา ๑๕ นาที

๑. สุหโณภาคและสุวรรณภาคผิดใจกันด้วยสาเหตุใด

.....
.....
.....

๒. ผลการจุดบึงไฟของพระยาขอมและท้าวพาแดงเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

๓. จุดเริ่มต้นที่ทำให้ท้าวพังคีหลงรักนางไอกำcioอะไร และได้ตัดสินใจทำอย่างไรเพื่อให้เดพบนาง

.....
.....
.....

๔. ท้าวพังคีอิษฐานอย่างไรก่อนสิ้นใจ

.....
.....
.....

๕. ท้าวพาแดงตัดสินใจทำอย่างไรเมื่อรู้ว่าบ้านเมืองจะถล่ม

.....
.....
.....

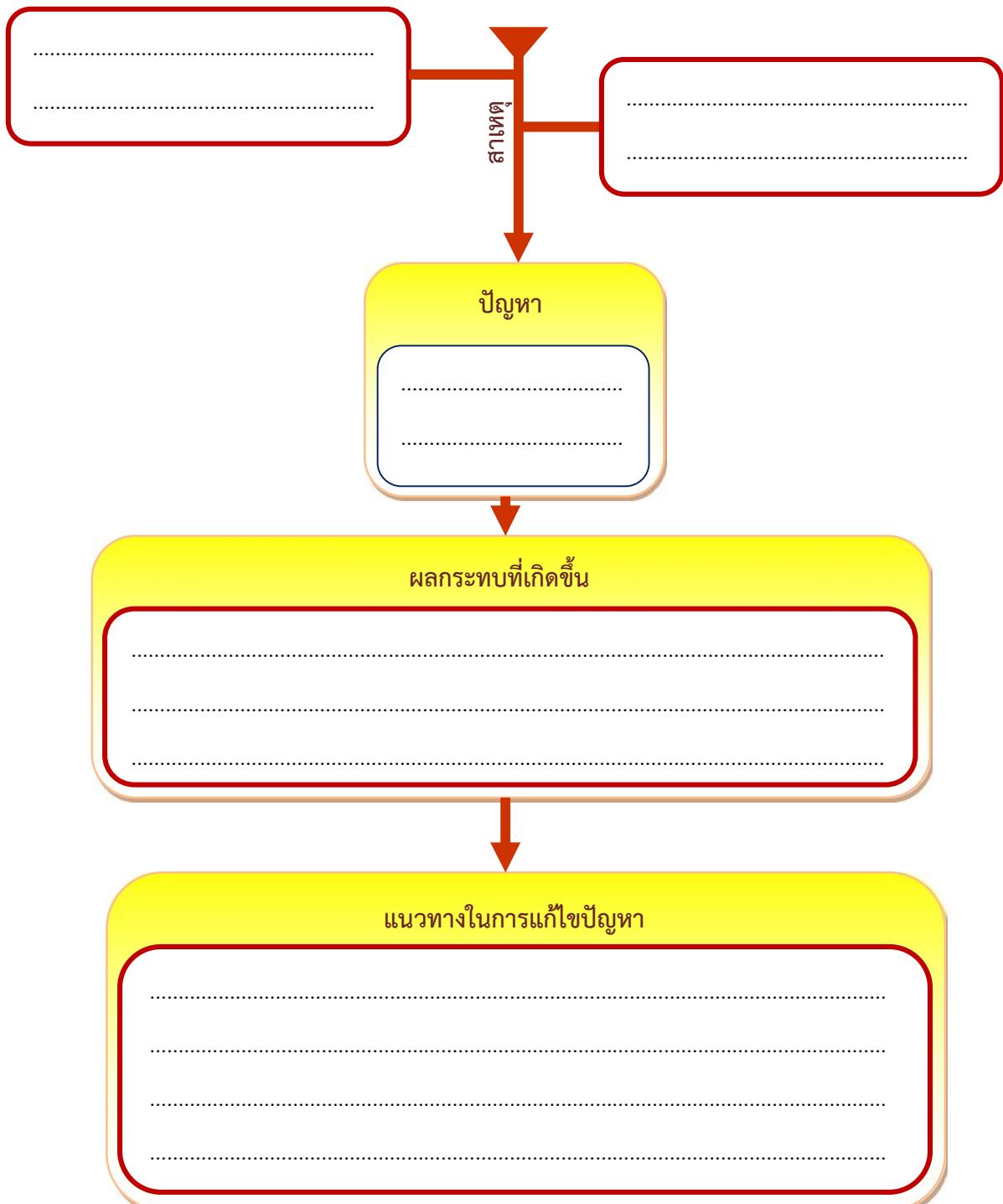
๖. ผลที่นางไอกำciได้รับตอนจบของเรื่องคืออะไร

.....
.....
.....

แบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานข้างต้น ว่าปัญหามีสาเหตุจากอะไร ผลที่เกิดขึ้นคืออะไร และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร ใช้เวลา ๑๕ นาที

แบบฝึกทักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด

คำชี้แจง : หากนักเรียนเป็นตัวละครดังต่อไปนี้ จะเลือกแก้ไขปัญหา
ที่นำไปสู่ความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ในเรื่องได้อย่างไร ใช้เวลา ๑๕ นาที

ท้าวพาเดง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นางໄວ່ຄຳ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สุทธโนนาค

๙๖

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกทักษะที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านให้ถูกต้อง ใช้เวลา ๑๕ นาที

๑. นักเรียนคิดว่าต้นเหตุของเรื่องราว่าที่เกิดขึ้น เกิดจากตัวละครตัวใดเป็นสาเหตุ เพราะเหตุใด
-
.....
.....

๒. เหตุใดท้าวพังคีจึงเลือกแปลงกายเป็นกระรอกด่อน
-
.....
.....

๓. นักเรียนคิดว่า นิทานเรื่อง ผาแดงนางไอ่ ได้แฟงแนวคิดเกี่ยวกับความรักรูปแบบใดบ้าง จ่อธิบาย
-
.....
.....
.....
.....

๔. สถานการณ์ใดในนิทานเรื่อง ผาแดงนางไอ่ ที่แสดงว่าตัวละครไม่มีค่านิยมไทย “คิดอะไรให้ส่วนรวม”
-
.....
.....

๕. หากนักเรียนเป็นท้าวพังคี เมื่อรู้ว่านางไอ่คำไม่ได้มีใจ นักเรียนจะทำอย่างไรจึงเหมาะสมที่สุด
-
.....
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

พัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน เล่มที่ ๒ ฉบับนี้ ใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ ก่อน การฝึกทักษะ เรื่องพัฒนาการอ่าน คิด วินิจฉัยนิทาน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยเลือกตอบ ๕ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ ข้อละ ๑ คะแนน ใช้เวลาทดสอบ ๑๕ นาที
๒. ให้นักเรียนอ่านคำตามและคำตอบให้ชัดเจน และเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว นำไปตอบลงในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมายกากราก (X) ลงในช่องตัวเลือกที่ต้องการ
๓. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ และส่งกระดาษคำตอบเมื่อหมดเวลาทำแบบทดสอบทันที

อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๕

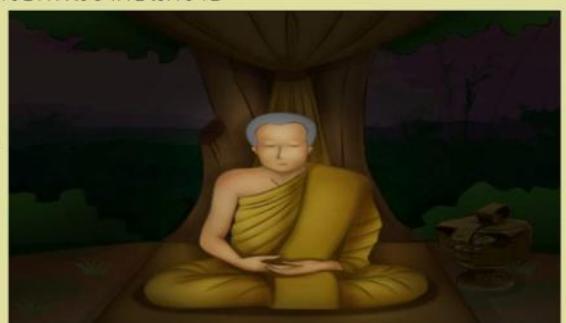
“จำไว้นะลูกจ้า ตากับยายเป็นผู้มีพระคุณ” ส่วนตากับยายนั้น ก็เฝ้าดูแม่ไก่และลูกไก่น้อยที่คอยคลอเคลียแม้มีบ่อมห่างด้วยความเอ็นดู

วันหนึ่ง มีเหี้ยวด้วยตัวหนึ่งโฉบbinอยู่กลางเวลา แม่ไก่และลูกไก่เห็นต่างหากันชุลมุนวิงหนืนลาน เจ้าเหี้ยวนินถลงมาหวังจะโฉบจับไก่ไปเป็นอาหาร แต่ตากับยายเห็นเข้า ครัวไม่มีคนໄล่เหี้ยวทันเวลา แม่ไก่และลูกไก่ปะลอดภัยรู้สึกชาบชื่งบุญคุณของตากับยายเป็นอย่างมาก ที่ช่วยชีวิตมันไว ให้รอดพ้นจากอันตราย

อยู่มาวันหนึ่ง ได้มีพระธุดงค์มาปักกลด อยู่ริมเชิงเขา ตากับยายจึงเข้าไปนมัสการ และตั้งใจว่าจะทำอาหารไปถวาย เมื่อคันดูในเสบียงอาหาร ในครัวก็ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย ตากับยายสงสารพระมาก เกรงว่าจะอดอาหาร เพราะในระหว่านี้มีบ้านของตากับยายเพียงหลังเดียว ตากับยายจึงปรึกษากันว่าจะต้องฝ่าแม่ไก่แล้วทำอาหารถวายพระ ตากับยายรู้สึกเครียจมาก

ที่ชายบ่าแห่งหนึ่งไม่ไกลจากเชิงเขา

ตากับยายปลูกกระท่อมอาศัยอยู่กันตามลำพัง มีอาชีพเก็บผักและของป่าไปขายให้พอเลี้ยงชีพ ตากับยายเลี้ยงไก่ตัวหนึ่งไว้กินไข่ ต่อมามาแม่ไก่ออกไข่ แล้วพากอลงมาเป็นลูกไก่ตัวน้อยๆ น่ารัก ๗ ตัว ตากับยายนั้น เลี้ยงดูและเมตตาให้อาหารกับแม่ไก่และลูกไก่ตามกำลัง บ้างให้ข้าวเปลือก บ้างคราให้เป็นอาหาร แม่ไก่บอกลูกไก่ทั้ง ๗ ว่า

น้องจิวต้องเชือฟังพี่ใหญ่” แล้วแม่ไก่ก็อดลูกน้อยร้องให้หึ้งคืน จนกระทั่งหลับไป เช้ามีด้วนรุ่งขึ้น ตากับยายทำอาหาร ตาจึงเชือดแม่ไก่เอาไปทำแกง เมื่อตากับยายก่อไฟเตรียมประกอบอาหารทันใดนั้น ตากับยายก็ต้องตกตะลึง จนร้องไม่ออกเมื่อเห็นลูกไก่หึ้ง ๗ ตัว กระโดดเข้ากองไฟ ตามแม่ไก่ไป

เทวดานางฟ้า ต่างก็ทราบซึ้งในความกตัญญูของแม่ไก่ และลูกไก่ จึงได้รับลูกไก่หึ้ง ๗ ตัว ไปอยู่บนฟากฟ้า มีแสงระยับ เป็นประกาย ที่ทำให้ลูกไก่หึ้ง ๗ ได้เปิดเป็น “ดาวลูกไก่” หรือที่เรียกว่ากลุ่มดาวฤกษ์ ๗ ดาว ชื่อ “กัตติกา” บนห้องฟ้า คงประกาศถึงความดี ที่มีความรัก และความสามัคคีของพี่น้อง หึ้ง ๗ นั่นเอง

๑. นิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่ จัดเป็นนิทานประเภทใด

- ก. เทพนิยาย
- ข. นิทานปรัมปรา
- ค. นิทานเรื่องสัตว์
- ง. ตำนานหรือนิทานห้องถิน

๒. เหตุใดลูกไก่จึงถึงแก่ความตาย

- ก. มีความรักและกตัญญูต่อแม่ไก่
- ข. ต้องการตอบแทนบุญคุณของตากับยาย
- ค. แสดงความกล้าหาญในการช่วยชีวิตแม่ไก่
- ง. ต้องการสละชีวิตตนเองเพื่อเป็นอาหารให้ตากับยายถวายพระ

๓. ก่อนตายแม่ไก่สอนลูกไก่ให้มีคุณธรรมในข้อใด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ความกตัญญูต่อแม่ไก่
- ค. ความซื่อสัตย์สุจริต
- ง. ความขยันหมั่นเพียร

๔. พฤติกรรมของแม่ไก่และลูกไก่สอดคล้องกับค่านิยมไทย ๑๒ ประการ ข้อใด

- ก. คิดอะไรให้ส่วนรวม
- ข. กตัญญูพ่อแม่สุดหัวใจ
- ค. รักษาวัฒนธรรมประจำชาติ
- ง. รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๕. จากนิทานเรื่อง ดาวลูกไก่ แม่ไก่และลูกไก่มีลักษณะอย่างไรที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

- ก. มีความยั่นในการหากิน
- ข. มีความฉลาดในการคิดตัดสินใจ
- ค. มีความกตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ
- ง. มีความมุ่งมั่นในการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด

อ่านนิทานที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๑๐

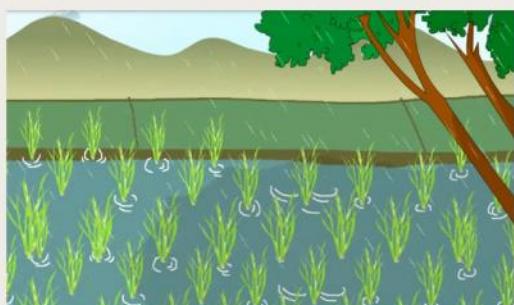
เช่น มีถันเต่งตึงกลมงาม มาเป็นแม่เลี้ยงนางนมแก่พระกุมาร เมื่อพระกุมารเจริญวัยเติบใหญ่เป็นหนุ่ม ก็คิดอยากรู้ว่า คุณร้องและอยากได้ปราสาทเสาเดียวไว้เป็นที่ประทับ จึงเข้าเฝ้าและทูลขอให้พระบิดาช่วย ฝ่ายบิดาเห็นว่าพระโอรสของตนมีรูปร่างผิดแตกต่างไปจากคนทั่วไป คงไม่มีหฤทัยได้โปรดนาจะได้เป็นคุณร้อง จึงทรงบอกให้พระกุมารเลิกล้มความคิดเช่นนั้นเสีย โดยให้เหตุผลว่าพระกุมารมีรูปร่างอับกักษณ์ ทำให้พระกุมารเสียพระทัยยิ่งนัก

พระนางแก้วเทวี มเหศีแห่งพญาเอกราช เจ้าเมืองอินหปตถั่นนคร ได้ประสูติพระโอรส ซึ่งมี ผิวพรรณเหลืองอร่ามดังทองคำ แต่ว่ามีผิวนังดุจ คงคอก และในวันที่พระกุมารประสูติ เกิดอัศจรรย์ ขึ้นบนฟืนโลก ฝนตก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ลมพายุพัดต้นไม้ หักล้มระเนระนาด เสียงดังสนั่นหวั่นไหวราวกับว่า โลกจะถล่มทลาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของผู้มีบุญลงมา เกิด พระยาเอกราชได้จัดหาหฤทัยสวยงามที่มีลักษณะดี

ต่อมาในกลางดึกสักดคงคืนวันหนึ่ง พระกุมารจึงตั้งจิตอธิษฐาน ว่า ถ้าตนเคยได้สร้างสมบุญบารมีมา ก็ขอให้สำเร็จดังความปรารถนา ด้วยเด็ด ด้วยแรงอธิษฐานทำให้บันทึกมพลศิลาอาสน์ ซึ่งเป็นที่ประทับนั่ง ของพระอินทร์ เกิดแข็งกระด้างขึ้น พระอินทร์จึงลงมานรみてปราสาท เสาเดียวอันงดงาม หาที่เปรียบไม่ได้ พร้อมด้วยข้าทาสบริวาร เครื่องอุปโภค บริโภค ซึ่งล้วนแล้วไปด้วยทิพย์ปานประหนึ่งเมืองสวรรค์ และยังได้พานางแก้วจากอุดรกรุทวีปมามอบให้เป็นคุณร้อง ก่อนจาก ได้นรみてพระกุมารให้เป็นชายหนุ่มรูปงาม พญาเอกราชเห็นประจักษ์ ในบุญบารมีของลูก จึงยกราชสมบัติบ้านเมืองให้ครอบครอง

เมื่อพระกุมาได้ครองราชย์แล้ว เจ้าเมืองทั้งหลายในชุมพูหรือป่าต่างก็มาขออยู่ภายใต้ รั่มบารมี แม้พวกราษฎรุข พญานาค พญาแหงส เหล่าสัตว์น้อยใหญ่ เช่น ช้าง ม้า เสือ สิงห์ กระทิ้ง แรด ลงไปถึงกับ เยิด อึ่งอ่าง คงคง ผึ้ง ต่อ แตน مد ปลา ต่างกี่พากันมา ถวายตัวเป็นบริวารจนหมดสิ้น ทำความไม่พอใจให้พญาแคนเป็นยังนัก พญาแคนจึงไม่ยอมให้พวกราษฎรุข พญาแคนจึงไม่ยอมให้พวกราษฎรุข ฟันไม่ตกลงมายังโลกมนุษย์เป็นเวลาหลายปี ทำให้พีชพันธุ์รัฐภูษาหาร เที่ยวเชา ตาย มนุษย์และเหล่าสัตว์ต่างพากันเดือดร้อน จึงไปทูลให้ พญาคันคากทราบ พญาคันคากจึงไปยังเมืองบادาลาตามพวกราษฎรุข เมื่อรู้เหตุที่ทำให้ฟันแล้งแล้ว พญาคันคากจึงยกหัว อันประกอบไปด้วยมนุษย์ และเหล่าสัตว์ทั้งหลายที่มีอยู่ในโลกนี้ไปทำการบ้านพวกราษฎรุข พญาคันคากกับพญาแคน ได้ต่อสู้กันด้วยอิทธิฤทธิ์ต่างๆ เมื่อพญาแคนเห็นว่า จะเอาชนะพญาคันคากด้วยฤทธิ์เดชไม่ได้ จึงห้าให้ช้าง ในที่สุดพญาคันคากชนะ จึงจับพญาแคนและให้พญาคานจับมัดไว้ พญาแคนจึงขอออมแพ้ และขอออมบ้านเมืองให้ และสัญญาว่าจะส่ง น้ำฝนลงมาให้ตามฤดูกาลดังเดิม และจะลงมาปลูกพันธุ์ข้าวทิพย์ลูกเท่ามะพร้าวให้ นับแต่นั้นมา พอกลังฤดูกาลทำงาน ฝนก็ตกลงมายังให้ความชุ่มชื้นแก่แผ่นดินเป็นประจำทุกปี

พญาคันคาก ปกครองบ้านเมืองด้วยหลักศพิธธรรม ถือศีลภารณะ สร้างบุญกุศล อยู่มีได้ขาด ทำให้ชาวประชารมเย็นเป็นสุขกันถ้วนหน้า พระองค์ทรงพระชนมายุได้แสนปีจงสรรคต หลังจากนั้นเป็นต้นมา ชาวโลกก็ได้อาชัยหนทางที่พระยาคันคากสร้างไว้ขึ้นไปเรียนเอา เวทย์มนตร์จากพวกราษฎรุข เมื่อลงมาอยู่โลกแล้วก็ใช้ค่าอาคม ที่ตนเองเรียนมาจากครูบาอาจารย์เดียวกันบรรณาการฟันกันล้มตายเป็นจำนวนมากต่อมา แล้วพวกราษฎรุขยังพากันเกียจคร้านไม่เอาใจใส่ เรือกสวนไร่นา เมื่อข้าวกล้าที่พญาแคนปลูกไว้ตามที่สัญญา กับพญาคันคากสุกแก่เต็มที่แล้ว ก็ไม่พากันทำยังฉะไว้ใส่ มิหนำซ้ำ ยังพากันโกรธแค้นที่ให้เมล็ดข้าวเท่าลูกมะพร้าว จึงช่วยกันสับฟัน จนแตกเป็นเม็ดเล็ก เม็ดน้อย เมล็ดข้าวจึงกลایเป็นเมล็ดเล็กๆ ดังที่ เห็นในปัจจุบันนี้ จากนั้นมาข้าวจึงไม่เกิดเอง มนุษย์ต้องห่วง ໄດ ปัก คำ จึงจะได้ข้าวมากิน

เมื่อพญาแคนเห็นข้าวโลกจะเลี้ยศีลธรรม ไม่ดี ตนอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม พญาแคนจึงทำลายเส้นทางติดต่อระหว่าง ชาวโลกกับพวกราษฎรุขเสีย นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาชาวโลกจึงไม่อาจขึ้นไปยังเมืองฟ้าพญาแคนได้อีก

๖. นิทานพื้นบ้านเรื่องดาวลูกไก่ จัดเป็นนิทานประเภทใด

- ก. เทพนิยาย
- ข. นิทานปรัมปรา
- ค. นิทานเรื่องสัตว์
- ง. ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น

๗. สาเหตุประการแรกที่ทำให้ฝนไม่ตกลงมาจังโกลมนุษย์ สร้างความเดือดร้อนให้มนุษย์และสัตว์คือข้อใด
- พญาเคนไม่ยอมลงเล่นน้ำ
 - พญาเคนต้องการลงโถมนุษย์ที่จะเลี้ยศีลธรรม
 - พญาเคนไม่บันดาลให้เกิดฝนจนกว่าจะมีการจัดปั้งไฟ
 - พญาเคนไม่พอใจที่เจ้าเมืองและสัตว์ต่างๆ ถวายตัวเป็นบริวารแก่พญาคันคากร
๘. สาเหตุที่ทำให้พญาคันคากรสามารถครอบชนะพญาเคนได้คือข้อใด
- พญาคันคากรมีคุณธรรมสูงกว่าพญาเคน
 - พญาคันคากรมีกองหัพนามากกว่าพญาเคน
 - พญาคันคากรมีอิทธิฤทธิ์มากกว่าพญาเคน
 - พญาคันคากรมีอาวุธวิเศษที่เหนือกว่าพญาเคน
๙. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคากร
- ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ
 - บารมีสร้างได้ด้วยความเพียรในการบำเพ็ญตบะ
 - มนุษย์ไม่ควรยึดมั่นในทุกสิ่ง มนุษย์ทุกคนต้องเวียนว่ายตายเกิด
 - หลักธรรมเรื่องกฎแห่งกรรม ผู้กระทำการใดอยู่มุ่งได้รับผลดีตอบแทน
๑๐. นิทานพื้นบ้านเรื่อง พญาคันคากร แฟงคติความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีใด
- ประเพณีบุญบั้งไฟ
 - ประเพณีไหลเรือไฟ
 - ประเพณีแห่นางแมว
 - ประเพณีแห่เทียนพรรษา

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (๒๕๔๘). การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : ชั้นเช斯 มีเดีย จำกัด.

เครือวัลย์ กาญจนคุหา. (๒๕๔๘). การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เจตสุภา สอนใจธิ. (๒๕๔๘). ผลการใช้นิทานเป็นสื่อตามแนวการสร้างปัญญาเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทิศนา แคมมานดี. (๒๕๔๘). วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพมหานคร : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.

ประเทิน มหาชันธ์. (๒๕๓๖). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ไอเดียนสโตร์.

ประทีป ยอดเกตุ. (๒๕๔๐). การพัฒนาชุดฝึกกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ปานร่วี ยงยุทธวิชัย และภรัสยา มาศจรัส. (๒๕๔๘). นวัตกรรมการศึกษา ชุดการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริมและพัฒนาการอ่านเขียนแห่งประเทศไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๖). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๕. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

วาสันต์ บันทะวงศ์. (๒๕๔๙). นิทานพื้นบ้านไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : เสริมวิทย์บรรณาคาร.

วินัย คำสุวรรณ. (๒๕๔๘). การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน. กรุงเทพมหานคร : เช wen พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด.

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (๒๕๔๑). ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน. กรุงเทพมหานคร : เพื่องฟ้า.

สุวิทย์ มูลคำ. (๒๕๔๗). ครบเครื่องเรื่องการคิด. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

เฉลย แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

เล่มที่ ๒ แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์นิทาน

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากการเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				X
๒	X			
๓	X			
๔		X		
๕			X	
๖		X		
๗				X
๘	X			
๙		X		
๑๐	X			

คะแนนเต็ม	๑๐
คะแนนที่ได้	

ผลการประเมิน

- ดีมาก
- ดี
- พอใช้
- ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง ๙-๑๐ อุปในเกณฑ์ ดีมาก

คะแนนระหว่าง ๗-๙ อุปในเกณฑ์ ดี

คะแนนระหว่าง ๕-๖ อุปในเกณฑ์ พอใช้

คะแนนระหว่าง ๓-๕ อุปในเกณฑ์ ปรับปรุง

เฉลยเกมฝึกสมองประลองทักษะการคิด

เฉลยเกม “ตำแหน่งปริศนา”

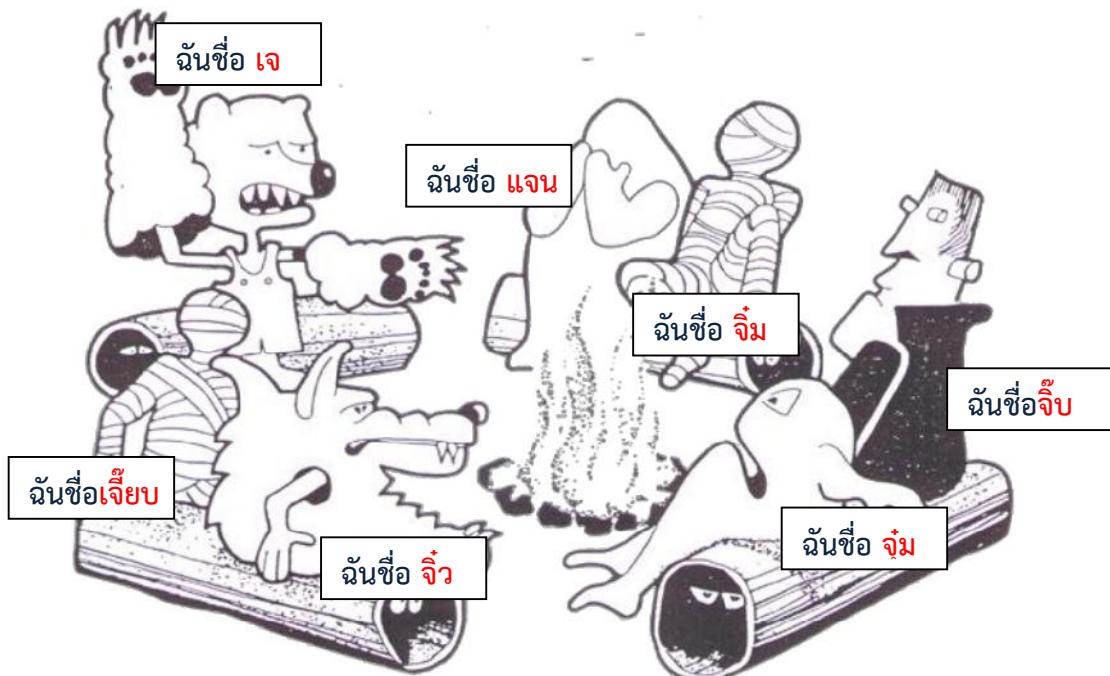

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านรายละเอียดในสถานการณ์ที่ยกมา และตอบคำถามที่กำหนดโดยใช้เวลาในการทำกิจกรรม ๕ นาที

กลุ่มนักล่าสัตว์ ๗ คน กำลังนั่งรอบกองไฟในคืนหนึ่ง ขณะที่นั่งอยู่นั้น พากษาได้เล่าเรื่องสยองขวัญ น่าตื่นเต้น สมาชิกที่นั่งรอบกองไฟประกอบด้วย จีบ เจียบ จิ๋ว เจ แжен จิม และจุ่ม

คำถาม นักเรียนอ่านคำใบ้ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามว่าใครนั่งอยู่ในตำแหน่งใด และเขียนชื่อตัวละครให้ตรงกับตัวละครในเรื่อง

๑. เจียบพันผ้าเต็มร่างกายนั่งติดกับจีวนอนไม้ตลอดเวลา พากษานั่งตรงกันข้ามกับจิม
๒. แженเอามือปิดหน้าอยู่ตลอดเวลา เขารอนั่งข้างจิม
๓. จีบนั่งติดกับจิมมากที่สุด โดยเขานั่งใกล้กับจุ่ม
๔. เจเป็นคนเล่าเรื่องผีให้เพื่อนๆ ทั้ง ๖ คนฟัง

เฉลยแบบฝึกหัดภาษา สรุปเนื้อหาในความรู้ โดยใช้แผนผังไymengmum

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปเนื้อหาจากการอ่านในความรู้ เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน
เขียนเป็นแผนผังไymengmum (WEB DIAGRAM) โดยใช้เวลา ๑๕ นาที

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบฝึกทักษะ สรุปเนื้อหาใบความรู้ โดยใช้แผนผังไวยemannum

ระดับคุณภาพ

ดีมาก (๙-๑๐)	ดี (๖-๘)	พอใช้ (๓-๕)	ควรปรับปรุง(๐-๒)
แสดงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ค้นคว้ามาอย่างดีมาก มีเนื้อหาตามขั้นตอน ครบถ้วนทุกประเด็น โดยใช้เหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผล	แสดงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ค้นคว้ามาอย่างดี มีเนื้อหาตามขั้นตอน ขาด ๑-๒ ประเด็น มีการใช้เหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผล	แสดงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ค้นคว้ามาอย่างดี ขั้นตอน ขาด ๓-๔ ประเด็น มีการใช้เหตุผลได้อย่าง	แสดงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ค้นคว้ามาอย่างดี มีเนื้อหาตามขั้นตอน ขาด ๕ ประเด็นขึ้นไป มีการใช้เหตุผลได้อย่างสมเหตุสมผล

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านให้ถูกต้อง ใช้เวลา ๑๕ นาที

๑. สุหโณภาคและสุวรรณภาคผิดใจกันด้วยสาเหตุใด

การแบ่งเนื้อเม่น สุหโโนภาคไม่พอใจพระเจ้าใจว่าตนได้น้อย คิดว่าสุวรรณภาคไม่เชื่อ จึงเกิดการทะเลกันเป็นสงครามใหญ่ขึ้นมา

๒. ผลการจุดบังไฟของพระยาขอมและท้าวพาแดงเป็นอย่างไร

บังไฟพระยาขอมจุดไม่ขึ้น ส่วนของท้าวพาแดงแตกกลางบัง

๓. จุดเริ่มต้นที่ทำให้ท้าวพังคีหลงรกร่างไ้อ่คำคืออะไร และได้ตัดสินใจทำอย่างไรเพื่อให้ได้พบนาง

ภังคีได้แปลงกายเป็นมนุษย์มาร่วมงานบุญบังไฟที่เมืองสุวรรณโคมคำและได้พักกับนางไ้อ่คำ จึงเกิดความรักในตัวนางไ้อ่คำ จึงตัดสินใจลาพ่อแปลงกายเป็นกระอกด่อน(กระอกเผือก) ส่วนจะได้ปันปายตามต้นไม้ไปกลับปราสาทของนางไ้อ่คำเพื่อให้ได้พบนาง

๔. ท้าวพังคีอิชฐานอย่างไรก่อนสิ้นใจ

ขอให้เนื้อของตนเอร็ดอร่อย และให้มีพอกินแก่คนทั้งเมือง

๕. ท้าวพาแดงตัดสินใจทำอย่างไรเมื่อรู้ว่าบ้านเมืองจะกล่ม

รีบบอกข่าวแก่นางไ้อ่คำ และให้นางเตรียมเฉพาะของที่สำคัญ เช่น แหวน ช่อง และกล่องประจำเมือง และรีบขึ้นมาบักสามช้อนท้ายท้าวพาแดงหนีออกจากเมือง

๖. ผลที่นางไ้อ่คำได้รับตอนจบของเรื่องคืออะไร

รออยู่ที่เมืองบากาล รอว่าพระศรีอาริย์มาตัดสินว่า ใครจะเป็นสามีที่แท้จริงของนางไ้อ่คำ จึงรออยู่เมืองบากาล ก่อนจนกว่าจะถึงวันนั้น

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ ๑ ฝึกจับใจความสำคัญ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๙-๑๐)	ดี (๖-๘)	พอใช้ (๓-๕)	ควรปรับปรุง (๐-๒)
ความเข้าใจ	ตอบคำถาม หลังจากที่อ่านได้ ทั้งหมด	ตอบคำถาม หลังจากที่อ่านได้ ๓ ข้อ	ตอบคำถาม หลังจากที่อ่านได้ ๒ ข้อ	ตอบคำถาม หลังจากที่อ่านได้ ๑ ข้อ ถึงไม่ได้เลย
การจับใจความสำคัญ	จับใจความสำคัญ ของเนื้อหาได้ ทั้งหมด	จับใจความสำคัญ ของเนื้อหาได้เกือบ ทั้งหมด	จับใจความสำคัญ ของเนื้อหาได้ เล็กน้อย	จับใจความสำคัญของ เนื้อหาได้น้อยมาก
การรู้ความหมาย คำศัพท์	เมื่ออ่านพบ คำศัพท์ใหม่ สามารถวิเคราะห์ ความหมาย คำศัพท์จากบริบท ได้ทั้งหมด	เมื่ออ่านพบ คำศัพท์ใหม่ สามารถวิเคราะห์ ความหมาย คำศัพท์จากบริบท ได้เกือบทั้งหมด	เมื่ออ่านพบ คำศัพท์ใหม่ สามารถวิเคราะห์ ความหมาย คำศัพท์จากบริบท ได้เล็กน้อย	เมื่ออ่านพบคำศัพท์ ใหม่ สามารถวิเคราะห์ ความหมายคำศัพท์ จากบริบทได้น้อยมาก
คะแนนเฉลี่ย = <u>ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ๓ ประเด็น</u>				

เลรายแบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานข้างต้น ว่าปัญหามีสาเหตุจากอะไร ผลที่เกิดขึ้นคืออะไร และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร ใช้เวลา ๑๕ นาที

แบบฝึกทักษะที่ ๒ อ่านเพื่อวิเคราะห์ปัญหา

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก (๑๐-๙)	ดี (๘-๖)	พอใช้ (๕-๓)	ควรปรับปรุง (๐-๒)
สาเหตุ	สามารถระบุสาเหตุที่ถูกต้องของปัญหาได้ครบถ้วน	สามารถระบุสาเหตุของปัญหาได้ครบถ้วน สาเหตุแต่ไม่มีความชัดเจนบางสาเหตุ	สามารถระบุสาเหตุของปัญหาได้ครบถ้วน สาเหตุแต่ไม่มีความชัดเจน	สามารถระบุสาเหตุของปัญหาได้บางสาเหตุ แต่ไม่มีความชัดเจน
ปัญหา	สามารถปัจจัยที่ถูกต้องของสถานการณ์ได้ครบถ้วนทุกปัญหา	สามารถระบุปัจจัยของสถานการณ์ได้ครบถ้วนทุกปัญหาแต่ไม่มีความชัดเจนบางปัญหา	สามารถระบุปัจจัยของสถานการณ์ได้ครบถ้วนทุกปัญหา แต่ไม่มีความชัดเจน	สามารถระบุปัจจัยของสถานการณ์ได้บางปัญหา แต่ไม่มีความชัดเจน
ผลกระทบ	สามารถระบุผลกระทบจากปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน ตลอดถึงสามารถระบุผลกระทบที่อยู่นอกเหนือจากวรรณกรรมที่กำหนด	สามารถระบุผลกระทบจากปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน	สามารถระบุผลกระทบจากปัญหาได้บางผลกระทบ ถูกต้อง เป็นเหตุเป็นผลชัดเจน	สามารถระบุผลกระทบจากปัญหาได้บางผลกระทบไม่เป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน
แนวทาง การแก้ปัญหา	สามารถระบุแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน ตลอดถึงแนวทางแก้ไขปัญหาที่นอกเหนือจากที่วรรณกรรมกำหนด	สามารถระบุแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน	สามารถระบุแนวทางแก้ไขปัญหาได้บ้าง แต่มีความเป็นเหตุเป็นผล ชัดเจน	สามารถระบุแนวทางแก้ไขปัญหาได้บ้างแต่ไม่มีความเป็นเหตุเป็นผล ไม่ชัดเจน
คะแนนเฉลี่ย = ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ๔ ประเด็น				
๕				

เฉลยแบบฝึกหักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด

คำชี้แจง : หากนักเรียนเป็นตัวละครดังต่อไปนี้ จะเลือกแก้ไขปัญหา
ที่นำไปสู่ความสูญเสียอันยิ่งใหญ่ในเรื่องได้อย่างไร ใช้เวลา ๑๕ นาที

ท้าวพาแดง

ควรทำใจยอมรับในการ
สูญเสียนางไอ่คำ ไม่ควรคิด
สั้น กลับใจตายเพื่อจะได้ตาย
ไปเป็นผีและไปล้างแค้น
สุโกรนาค

นางไอ่คำ

ควรมีความเมตตากรุณาต่อ
สัตว์ เข้าใจธรรมชาติว่าสัตว์
จะต้องอยู่ตามธรรมชาติ
ไม่อยากได้มาครอบครอง

สุโกรนาค

ควรพิจารณาไตร่ตรอง
ถึงมูลเหตุการเสียชีวิตของ
ภัยคุกคาม ไม่ควรใช้อารมณ์
ความรักที่มีต่อลูกทำลายผู้อื่น

ภังคี

ควรเข้าใจในความรัก
หากรักคนที่เขาไม่ได้รักเรา
หรือเค้ามีเจ้าของแล้ว ก็ไม่
ควรพยายามที่อยากจะได้
เค้ามาครอบครอง

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ ๓ อ่านเพื่อพัฒนาความคิด

ระดับคุณภาพ

ดีมาก (๙-๑๐)	ดี (๖-๘)	พอใช้ (๓-๕)	ควรปรับปรุง(๐-๒)
เสนอแนวคิดสร้างสรรค์ใน การปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่าง หลากหลาย มีเหตุผล มีความเหมาะสม สามารถ นำไปใช้ได้จริง	เสนอแนวคิด สร้างสรรค์ในการ ปรับใช้ในชีวิต ประจำวันได้อย่าง หลากหลาย มีเหตุผล มีความเหมาะสม	เสนอแนวคิดสร้างสรรค์ ในการปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ แต่ไม่ หลากหลาย มีความ เหมาะสม	เสนอแนวคิด สร้างสรรค์ในการ ปรับใช้ในชีวิต ประจำวันได้ แต่ไม่ หลากหลาย บาง แนวคิดไม่สามารถ นำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

เฉลยแบบฝึกหัดชั้นที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์

คำอธิบาย : ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานที่อ่านให้ถูกต้อง ใช้เวลา ๑๕ นาที

๑. นักเรียนคิดว่าต้นเหตุของเรื่องราว่าที่เกิดขึ้น เกิดจากตัวละครตัวใดเป็นสาเหตุ เพราะเหตุใด
หากนักเรียนตอบว่า สุทโธนาค เหตุผลที่ให้คือ **รักลูกมากจนไม่ได้ไตร่ตรองถึงมูลเหตุของการเสียชีวิต**
ของท้าวภังค์ ความโกรธจึงบันดาลให้เกิดสงคราม หากนักเรียนตอบว่า ท้าวภังค์ เหตุผลคือ รักโดย
ไม่ไตร่ตรองว่าเขามีใจให้ตนหรือไม่ หากนักเรียนตอบว่า นางไอ่คำ เหตุผลคือ อยากได้กระรอกด่อน
โดยไม่ยอมคิดไตร่ตรองว่าสัตว์ควรอยู่ในธรรมชาติ ไม่ควรนำมาเป็นของฯ ตนเอง
๒. เหตุใดท้าวพังค์จึงเลือกแปลงกายเป็นกระรอกด่อน
เพราะเป็นสัตว์ที่มีขนาดเล็ก มีความคล่องแคล่วกว่าใน การป่ายปืนต้นไม้ จะได้เข้าไปใกล้
ปราสาทของนางไอ่คำได้สะดวก และการที่กระรอกมีสีขาว เป็นสีที่สอดคล้องกับสีหัวใจเด็กเจน
กระตุนให้นางไอ่คำสนใจอย่างรวดเร็ว
๓. นักเรียนคิดว่า นิทานเรื่อง ผาแดงนางไอ่ ได้แฟรงแแนวคิดเกี่ยวกับความรักษรูปแบบใดบ้าง จงอธิบาย
ความรักของพ่อที่มีต่อลูก : คือความรักของสุทโธนาคที่มีต่อภังค์ ด้วยความรักของพ่อที่มีต่อลูก
ได้บันดาลให้เกิดความโกรธ เมื่อทราบว่าท้าวภังค์เสียชีวิต จึงไม่คิดไตร่ตรองถึงสาเหตุของการตาย
ได้ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการใช้อารมณ์โกรธ เพื่อแก้แค้นให้แก่ท้าวภังค์
ความรักของหนุ่มสาว : คือความรักของท้าวภังค์ที่มีต่อนางไอ่คำ เป็นความรักที่ต้องการครอบครอง
โดยไม่ได้ไตร่ตรองในความถูกต้องเหมาะสม และความรักของท้าวพางแดงที่มีต่อนางไอ่คำ ที่ยอม
ละทิ้งบ้านเมือง ราชภูมิ กลับใจตายเพื่อจะได้เป็นผียกทัพกลับไปต่อสู้เพื่อชิงตัวนางไอ่คำกลับคืน
๔. สถานการณ์ใดในนิทานเรื่อง ผาแดงนางไอ่ ที่แสดงว่าตัวละครขาดค่านิยมไทย “คิดอะไรให้ส่วนรวม”
หากนักเรียนตอบ ท้าวพางแดง เหตุผลคือ การยอมละทิ้งบ้านเมืองและราชภูมิ ยอมกลับใจตาย
เพื่อเป็นผีไปสู้กับสุทโธนาคนานาจังไอ่คำกลับคืนมา หากนักเรียนตอบ สุทโธนาค เหตุผลคือ ยอมละ
ชีวิตของตนและกองทัพนาคนในการไปล้างแค้นให้กับท้าวภังค์ลูกชาย
๕. หากนักเรียนเป็นท้าวพังค์ เมื่อรู้ว่านางไอ่คำไม่ได้มีใจ นักเรียนจะทำอย่างไรจึงเหมาะสมที่สุด
จะยอมรับ และเข้าใจในความรู้สึกที่นางไอ่คำมีต่อนาง และมีความรักและหวังดีกับนางไอ่คำ

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบฝึกทักษะที่ ๔ ฝึกคิดวิเคราะห์

ระดับคุณภาพ/ทักษะ	การอ่าน	การคิดวิเคราะห์	การเขียน
ดีเยี่ยม (๕-๑๐)	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน จับประเด็นลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนสมบูรณ์	วิเคราะห์ วิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่างๆ ของเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนสมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้อง แสดงความคิดเห็น โต้แย้ง อธิบายสนับสนุน เพียงพอและสมเหตุสมผล
ดี (๖-๘)	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ เล็กน้อย	วิเคราะห์ วิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่างๆ ของเรื่องที่อ่านได้ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ เล็กน้อย	เขียนได้ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง อธิบายสนับสนุนไม่เพียงพอ ไม่สมเหตุสมผลเล็กน้อย
ผ่าน (๓-๕)	แสดงความรู้จากเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ แต่มีแนวโน้มที่ดี	วิเคราะห์ วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่างๆ ของเรื่องที่อ่านได้ไม่ชัดเจน ไม่สมบูรณ์ แต่มีแนวโน้มที่ดี	เขียนได้ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง อธิบายสนับสนุนไม่เพียงพอและไม่สมเหตุสมผลแต่มีแนวโน้มที่ดี
ปรับปรุง (๐-๒)	แสดงความรู้ของเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านไม่ชัดเจน และไม่สมบูรณ์	วิเคราะห์ วิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะในแง่มุมต่างๆ ของเรื่องที่อ่านได้ไม่ชัดเจนและไม่สมบูรณ์	เขียนได้ถูกต้อง แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง อธิบายสนับสนุน ไม่เพียงพอและไม่สมเหตุสมผล

คะแนนเฉลี่ย = ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ๓ ประเด็น